

3.5. อำเภอครบุรี

3.5.1 ประวัติความเป็นมา

อำเภอครบุรีเดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกระโทก (อำเภอโชคชัยในปัจจุบัน) ได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอในปี พ.ศ. 2450 ซึ่งขณะนั้นมีเขตการปกครอง รวม 3 ตำบล คือตำบลชะ ตำบลระเซ่หิน ตำบลสระตะเคียน เรียกว่า “กิ่งอำเภอชะ” เนื่องจากที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ อยู่ในเขตหมู่บ้านชะ ตำบลชะ สำหรับคำว่า “ชะ” เป็นสำเนียงภาษาพื้นเมือง หมายถึง “จะ” และการที่ได้ชื่อว่า “บ้านชะ” ตามคำบอกเล่าของผู้สูงอายุในหมู่บ้านต่าง ๆ ว่ามาจากสภาพของหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ต่ำและมีโคลนตมอยู่ทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านชะ” ต่อมาในปี พ.ศ. 2482 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ และได้ชื่อว่าอำเภอครบุรี โดยรวมเอาพื้นที่กิ่งอำเภอชะเดิมกับตำบลครบุรี คำว่า “ครบุรี” แปลว่า เมืองต้นน้ำ หรือเมืองสายน้ำ เพราะมีแควน้ำหลายสายจึงเรียกว่า “เมืองสาครบุรี” ต่อมาคำว่า “สาครบุรี” กร่อนหายไปเหลือคำว่า “ครบุรี” มาตราบนานวันนี้

3.5.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

อำเภอครบุรี อยู่ห่างจากจังหวัดนครราชสีมาไปทางทิศใต้ ระยะทางประมาณ 58 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ 314 กิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอครบุรีตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลชะ

อาณาเขตติดต่อ ทางด้านทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอครบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด 1,748 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,150,000 ไร่ เป็นพื้นที่นอกเขตป่าไม้จำนวน 330.32 ตารางกิโลเมตร หรือ 206,387.50 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติทับลาน ป่าสงวนแห่งชาติป่าครบุรี และป่าสงวนแห่งชาติป่าดงอีจานใหญ่

3.5.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอครบุรี โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขาสูงสลับซับซ้อนอยู่ทางใต้ของพื้นที่ คือ เทือกเขาสันกำแพง มียอดเขาที่สำคัญของอำเภอ เช่น เขาจอมทอง เขาวง เขาละมั่ง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำมูล แม่น้ำลำชะ ลำห้วยเพรียกลำห้วยสะแก โดยแม่น้ำเหล่านี้จะไหลลาดไปทางทิศเหนือ แล้วรวมตัวกันเป็นแม่น้ำมูล จึงทำให้เกิดเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ เหมาะแก่การทำนา พื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลูกคลื่น ระดับความสูงของน้ำทะเลปานกลาง 200 เมตร จึงเหมาะแก่การทำไร่มันสำปะหลัง และปลูกผลไม้ยืนต้น

สภาพอากาศตลอดทั้งปี ลักษณะภูมิอากาศจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงปลายเดือนพฤษภาคม เกิดจากอิทธิพลของลม

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้ของอ่าวไทย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมหรือต้นเดือนมิถุนายนไปจนถึงปลายเดือนตุลาคม เกิดจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ที่พัดผ่านเข้ามา ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ เกิดจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน

3.5.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่าประชากรในเขตอำเภอครบุรีโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาคือการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำการประมง ปศุสัตว์

ตารางที่ 165 แสดงการประกอบอาชีพของประชากร อำเภอครบุรี

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	1,386	1,774	3,160
นักเรียน	4,890	4,942	9,832
นักศึกษา	273	428	701
ทำนา	2,072	2,167	4,239
ทำไร่	6,775	5,939	12,714
ทำสวน	90	72	162
ประมง	18	19	37
ปศุสัตว์	100	60	160
รับราชการ	338	310	648
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	24	40
พนักงานบริษัท	248	285	533
รับจ้างทั่วไป	8,478	7,642	16,120
ค้าขาย	590	961	1,551
ธุรกิจส่วนตัว	79	75	154
อื่นๆ	1,497	1,895	3,392
รวมทั้งสิ้น	26,850	26,593	53,443

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอครบุรี (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่าตำบลมาบตะโกเอนมีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดจำนวน 66,174.72 บาทต่อคนต่อปี ประชากรโดยส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำการเกษตรกรรม รองลงมาคือ ตำบลอรพิมพ์ มีรายได้เฉลี่ยจำนวน 61,989.09 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้น้อยที่สุดคือตำบลโคกกระชาย โดยมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 44,372.56 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 166 แสดงรายได้ของประชากรจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอครบุรี

ลำดับ	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	แซะ	48,152.11
2	บ้านใหม่	47,868.03
3	เฉลียง	57,673.39
4	โคกกระชาย	44,372.56
5	ครบุรี	44,887.40
6	จระเข้หิน	50,188.26
7	อรพิมพ์	61,989.09
8	มาบตะโกเอน	66,174.72
9	ลำเพือก	47,904.96
10	สระวานพระยา	54,787.00
11	ตะแบกบาน	46,066.71
12	ครบุรีใต้	59,340.48
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่		51,466.16

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอครบุรี (2554)

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอครบุรี มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภครวมทั้งอำเภอจำนวน 8,040,337,382 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวย และการพนัน ค่าบุหรี่ เหล้า ยาตอง และอื่น ๆ ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวม จำนวน 5,402,311,881 บาทต่อปี ได้แก่ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 167 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอครบุรี

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	77,361,212
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	77,361,212
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	107,396,402
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	107,396,402
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	95,742,863
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	95,742,863
ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	5,121,811,404
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	5,121,811,404
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อ ข้าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	1,119,160,096
	จำนวนรวม	1,119,160,096
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่ จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	242,384,962
	จำนวนรวม	242,384,962
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนม กรุบกรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	78,685,293
	จำนวนรวม	78,685,293
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	59,647,276
	จำนวนรวม	59,647,276
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	13,854,950
	จำนวนรวม	13,854,950

ตารางที่ 167 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอครบุรี (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	21,942,388
	จำนวนรวม	21,942,388
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	94,853,789
	จำนวนรวม	94,853,789
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	6,089,640,325
	จำนวนรวม	6,089,640,325
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	73,225,170
	จำนวนรวม	73,225,170
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	225,002,461
	จำนวนรวม	225,002,461
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	56,140,800
	จำนวนรวม	56,140,800
ค่าบันเทิง หวย และการ พนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	18,266,255
	จำนวนรวม	18,266,255
ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	15,185,425
	จำนวนรวม	15,185,425
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	49,144,369
	จำนวนรวม	49,144,369
รวมทั้งหมด		13,559,445,440

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและเงินออม ข้อมูลจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จังหวัดนครราชสีมา ประจำปี พ.ศ. 2553 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่อำเภอครบุรีมีหนี้สินจากการกู้ ธกส. รวมกันจำนวน 767 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 611.5 ล้านบาท กู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาจำนวน 31.1 ล้านบาท และกู้เพื่อชำระหนี้ในระบบจำนวน 124.4 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและองค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอครบุรี มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดังนี้

ตารางที่ 168 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอครบุรี

ชื่อกิจกรรม	สมาชิก(คน)	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม
ชมรม อสม. อำเภอครบุรี	700	ช่วยเหลือด้านการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานของชุมชน	นายบุญเริ่ม เข้มกระโทก
อาสาสมัครคุมประพฤติ	8	ช่วยเหลือดูแลผู้มีความผิดในการคุมประพฤติ	นางประทุม ชอมกระโทก
เครือข่ายพัฒนาสตรีอำเภอครบุรี	80	ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรีระดับหมู่บ้านและตำบล	นางสายทอง โคมตะขบ
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน	135 (กลุ่ม)	บริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน	นายบุญลือ หุ้มกระโทก

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครงสร้าง ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอครบุรี (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการโอท็อป อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

ตารางที่ 169 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอครบุรี

ชื่อกิจกรรม	ชื่อประธาน	ที่อยู่
กลุ่มเย็บเสื้ผ้าบ้านหนองใหญ่	นางกุหลาบ เกียรติ	86 หมู่ 7 ต.ครบุรี
กลุ่มปฏิมากรรมเครื่องแก้วบ้านอรพิมพ์	นายโสภณ นวลกระโทก	246 หมู่ 1 ต.อรพิมพ์
กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้เก่าของตกแต่ง	นายณรงค์ ยืนกระโทก	41 หมู่ 17 ต.โคกกระชาย
กลุ่มแปรรูปถั่ว	นางพัชรี ปัดจตุร	41 หมู่ 5 ต.อรพิมพ์
กลุ่มแม่บ้านแซะสามัคคี	นางวันดี เพชรกระโทก	565-66 หมู่ 3 ต.แซะ
กลุ่มหัตถกรรมศิลปประดิษฐ์บ้านพนาหนองหิน	คุณประพิศ สุดาจัน	49 หมู่ 7 ต.แซะ
กลุ่มสตรีบ้านมูลบน ตำบลจรเข้มะ	นางบุญเรือน คงนวม	107 หมู่ 7 ต.จรเข้มะ
กลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้า	นางสพสมัย สารภักดี	57 หมู่ 7 ต.บ้านใหม่
กลุ่มแม่บ้านทำขนมพื้นบ้าน	นางมณี โอกระโทก	131 หมู่ 3 ต.บ้านใหม่

ตารางที่ 169 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอครบุรี (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธาน	ที่อยู่
กลุ่มสตรีแปรรูปกล้วย	นางสนิท พิพิธภักดิ์	5 หมู่ 5 ต.มาบตะโกเอน
กลุ่มผ้าฝ้ายมัดหมี่ทอมือ	คุณละมัย ปินะกาเส	148 หมู่ 3 ต.ตะแบกบาน
กลุ่มสตรีบ้านหนองต้อ	นางสำออง ทองครบ	หมู่ 5 ต.ครบุรี
กลุ่มผ้าทอมือมัดหมี่ไหมประดิษฐ์	นางสมหวัง ไชยโนน	139 หมู่ 9 ต.ลำเพียก

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครงสร้าง ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอครบุรี (2554)

3.5.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอครบุรีมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 25,748 ครัวเรือน มีประชากร 94,351 คน เป็นชาย 46,578 คน เป็นหญิง 47,773 คน มีรายละเอียดเป็นรายตำบลดังนี้

ตารางที่ 170 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอครบุรี

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ตำบลแชะ	2,461	5,690	5,847	11,537
ตำบลบ้านใหม่	2,399	4,716	4,869	9,585
ตำบลเฉลียง	2,442	3,763	3,905	7,668
ตำบลโคกกระชาย	4,372	5,647	5,749	11,396
ตำบลครบุรี	1,496	4,406	4,673	9,079
ตำบลจระเข้หิน	1,537	4,781	4,919	9,700
ตำบลอรพิมพ์	1,788	2,907	2,983	5,890
ตำบลมาบตะโกเอน	1,461	2,400	2,442	4,842
ตำบลลำเพียก	2,382	3,412	3,409	6,821
ตำบลสว่างพระยา	1,424	2,515	2,540	5,055
ตำบลตะแบกบาน	1,561	2,464	2,500	4,964
ตำบลครบุรีใต้	2,425	3,877	3,937	7,814
รวม	25,748	46,578	47,773	94,351

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร์อำเภอครบุรี (2554)

จากการสำรวจจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ จำแนกตามช่วงอายุ ผลการจับเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ปี พ.ศ. 2554 ของอำเภอครบุรีพบว่า มีประชากรตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 171 แสดงช่วงอายุของประชากร อำเภอบรรณบุรี

ช่วงอายุประชากร (ปี)	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
น้อยกว่า 1 ปี	223	171	394
1 - 2	533	475	1,008
3 - 5	972	975	1,947
6 - 11	2,326	2,099	4,425
12 - 14	1,332	1,251	2,583
15 - 17	1,306	1,265	2,571
18 - 25	2,915	2,883	5,798
26 - 49	10,484	10,406	20,890
50 - 60	3,504	3,525	7,029
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	3,255	3,543	6,789
รวมทั้งหมด	26,850	26,593	53,434

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอบรรณบุรี (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอบรรณบุรี ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ในระดับชั้น ป.4- ป.6 รองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 172 แสดงระดับการศึกษาของประชากร อำเภอบรรณบุรี

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	810	1,006	1,816
ต่ำกว่า ป.4	1,712	1,812	3,524
ป.4-6	14,968	14,229	29,197
ม.ศ. 1-3	131	73	204
ม.1-3	3,843	3,469	7,312
ม.ศ.4-5	59	41	100
ม.4-6	1,935	2,101	4,036
ปวช.	257	163	420
ปวส.	443	329	772

ตารางที่ 172 แสดงระดับการศึกษาของประชากร อำเภอครบุรี (ต่อ)

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ปริญญาตรี	544	949	1,493
ปริญญาโท	22	28	50
ปริญญาเอก	11	13	24
อื่นๆไม่ระบุ	2,385	2,380	4,765
รวม	27,120	26,593	53,713

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอครบุรี(2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

ข. สถานศึกษา ครูและนักเรียน อำเภอครบุรีมีโรงเรียนจำนวน 51 แห่ง มีครูทั้งหมดจำนวน 562 คน มีนักเรียนจำนวน 9,613 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อนักเรียนประมาณ 17 คน

ตารางที่ 173 แสดงจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอครบุรี

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
ตำบลแซะ	4	56	762
ตำบลบ้านใหม่	4	74	1,367
ตำบลเจดีย์	3	34	678
ตำบลโคกกระชาย	5	58	1,083
ตำบลครบุรี	7	55	762
ตำบลจระเข้หิน	4	62	1,216
ตำบลอรพิมพ์	3	29	472
ตำบลมาบตะโกเอน	4	35	437
ตำบลลำเพียก	6	49	836
ตำบลสระวานพระยา	4	32	661
ตำบลตะแบกบาน	2	30	626
ตำบลครบุรีใต้	5	48	713
รวม	51	562	9,613

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 3 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2553)

ค. การศึกษาอื่น ๆ อำเภอครบุรีมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ระดับอำเภอจำนวน 1 แห่งและมีศูนย์บริการระดับตำบล

จำนวน 12 แห่ง มีบุคลากรสายการสอนและครูอาสาจำนวน 14 คน มีนักเรียนจำนวน 2,765 คน มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจำนวน 12 แห่ง

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่อำเภอครบุรี มี 28 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 174 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอครบุรี

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 60 เตียง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	17	
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1	
คลินิกแพทย์	7	
ร่ายขายยาแผนปัจจุบัน	2	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอครบุรี (2553)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ดังนี้

ตารางที่ 175 แสดงจำนวนบุคลากรทางด้านแพทย์และสาธารณสุข อำเภอครบุรี

บุคลากร	จำนวน	ประชากรต่อบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน
แพทย์	7	13,479
ทันตแพทย์	7	13,479
เภสัชกร	6	15,725
พยาบาลวิชาชีพ	42	2,246
สาธารณสุขอำเภอ	3	31,450
นักวิชาการสาธารณสุข	4	23,587
บุคลากรสาธารณสุขประจำสถานีอนามัย	34	2,775
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	700	135

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอครบุรี (2553)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอครบุรี มีโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง 5 อันดับแรกของอำเภอ โดยคิดอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนได้ดังนี้

ตารางที่ 176 แสดงการป่วยของประชากร อำเภอครบุรี

ชื่อโรค	จำนวน	อัตราป่วยต่อประชากรหนึ่งแสนคน
โรคอุจจาระร่วง	123	116.05
โรคปอดบวม	15	14.15
โรคตาแดง	25	23.58
โรคอาหารเป็นพิษ	43	40.57
โรคสุกใส	12	11.32

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอครบุรี (2553)

ง. อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอครบุรี มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้ อัตรา 1 : 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 177 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร อำเภอครบุรี

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	93,253	-
2550	92,976	- 0.30
2551	93,444	0.50
2552	93,808	0.39
2553	94,261	0.48

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พื้นที่อำเภอครบุรีมีการป้องกัน โดยมีการจัดระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในด้านต่างๆ มีสถานีตำรวจนครบาล 1 แห่ง คอยให้บริการประชาชนในพื้นที่ มีฝ่ายความมั่นคง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การจัดระเบียบสังคม แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ งานกิจการชายแดน งานกิจการผู้อพยพ งานกิจการชนกลุ่มน้อย งานกิจการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง งานการข่าว งานกิจการอาสารักษาดินแดน งานด้านการสื่อสาร การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมและการปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติการของหน่วยงานอื่นหรือที่ได้รับมอบหมาย

5) ด้านศาสนา ประชากรอำเภอครบุรี นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95 ศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 5 พื้นที่อำเภอครบุรีมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญบั้งไฟ

อำเภอศรีนครินทร์มีสถาบัน หรือ องค์การทางศาสนา คือ มีวัดจำนวน 26 แห่ง สำนักสงฆ์จำนวน 32 แห่ง การบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอศรีนครินทร์ มีพระสังฆาธิการชั้นผู้ใหญ่หลายรูป ซึ่งทำหน้าที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของคณะสงฆ์อำเภอศรีนครินทร์ ตลอดจนกิจการคณะสงฆ์ด้านต่าง ๆ

พุทธศาสนาที่ชาวอำเภอศรีนครินทร์นับถือสืบทอดมาเป็นเวลาช้านาน เป็นสิ่งที่ช่วยกล่อมเกลापฤติกรรมของชาวบ้านให้ประกอบคุณงามความดี ละเว้นซึ่งการกระทำความชั่ว พุทธศาสนา เป็นพุทธศาสนาแบบชาวบ้าน ซึ่งแนวปฏิบัติมุ่งหวังให้รู้ถึงบาป บุญ นรก สวรรค์ การเวียนว่ายตายเกิดในชาตินี้และชาติหน้า ดังนั้น การทำบุญของชาวอำเภอศรีนครินทร์จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสะสมความดีบุญกุศล เพื่อชีวิตที่เป็นสุขในชาติหน้า โดยการสละทรัพย์สิน บริจาค การบวช การทำบุญ การเข้าวัดฟังธรรม เป็นต้น

6) ภูมิปัญญา ในพื้นที่อำเภอศรีนครินทร์ประชาชนมีความรู้ความสามารถในด้านการทอผ้า การแปรรูปอาหาร การทำขนมพื้นบ้าน ดังนี้

- ด้านหัตถกรรม ได้แก่ ฝ่ายมัดหมี่ทอมือ ได้แก่กลุ่มสตรีทอผ้าฝ่ายมัดหมี่บ้านซักระวัง หมู่ที่ 2 ตำบลลำเพ็ช และกลุ่มทอผ้าบ้านหนองจาน หมู่ที่ 3 ตำบลตะแบกบาน ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า กลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านหนองใหญ่ หมู่ที่ 7 ตำบลศรีนครินทร์ ที่นอนปิกนิก กลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 3 ตำบลเฉลียง

- ด้านการเกษตร ได้แก่ ผักปลอดสารพิษ บ้านมูลบน หมู่ที่ 7 ตำบลจระเข้หิน การแปรรูปปลา เช่น น้ำปลา ปลาสาม ปลาห้า ปลาแดดเดียว ปลาร้าบอง ทำจากปลาน้ำจืดจากเขื่อนลำมูลบนและเขื่อนลำแะ สถานที่ผลิต คือ กลุ่มแปรรูปปลา หมู่ที่ 7 ตำบลจระเข้หิน

- ด้านอาหาร เช่น การทำขนมพื้นบ้าน เป็นสูตรตำรับพื้นบ้านที่มีมานาน สถานที่ผลิตคือ กลุ่มขนมพื้นบ้าน บ้านห้วยทราย หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านใหม่

7) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอศรีนครินทร์มีวัฒนธรรมท้องถิ่นตามพระพุทธศาสนาคืออินเทศกาลเข้าพรรษา มีลูกหลานบวชจำพรรษาปีละหลายรูป มีการทำบุญเทศกาล และมีการทอดผ้าป่าเป็นประจำ

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาด้านยาเสพติด อยู่ที่บ้านแะ หมู่ 4 ตำบลแะ มีพื้นที่ประมาณ 8 ไร่ ประกอบด้วย สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล ลานกีฬา ซึ่งชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 8 หมู่ 11 ตำบลแะ จะออกมาออกกำลังกายกันในช่วงเย็น

สนามกีฬากลาง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ 1 บ้านคอนกรูด ตำบลแะ มีพื้นที่ประมาณ 10 ไร่ ประกอบด้วยสนามฟุตบอลขนาดมาตรฐาน ชาวบ้านจะออกมาออกกำลังกายกันในช่วงเวลาเย็น โดยการวิ่งออกกำลังกายและการเตะบอล ผู้ที่มาใช้บริการส่วนมากจะเป็นกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้าน บ้านคอนกรูด หมู่ 1 และบ้านคอนสง่างาม หมู่ 10

3.5.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) การกสิกรรม อำเภอครบุรีมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 439,620 ไร่ คราวเรือนเกษตรกรจำนวน 24,952 ครัวเรือน มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 178 แสดงพืชเศรษฐกิจ จำนวนครัวเรือนที่ปลูก พื้นที่ปลูก และผลผลิตเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอครบุรี

ลำดับที่	พืชเศรษฐกิจ	จำนวนครัวเรือนที่ปลูก	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตโดยเฉลี่ย (กก/ไร่)
1	ข้าวนาปี	8,055	78,615	550
2	ข้าวนาปรัง	1,257	7,818	650
3	มันสำปะหลัง	11,822	297,488	3,500
4	อ้อย	1,643	41,662	15,000
5	ข้าวโพด(ฝักสด)	572	1,275	850
6	ไม้ผล	695	8,340	1,500
7	ผัก	874	4,372	1,200
8	ไม้ดอกไม้ประดับ	34	50	1,000

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอครบุรี (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ จากข้อมูลของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอครบุรีประจำปี พ.ศ. 2554 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด เช่น โคเนื้อ โคนม กระบือ เป็ด ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นบ้าน สุกร และอื่น ๆ ดังนี้

ตารางที่ 179 แสดงการทำปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอครบุรี

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	จำนวนสัตว์ (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
1	โคเนื้อ	5,220	435
2	โคนม	2,253	187
3	กระบือ	2,590	230
4	สุกร	7,432	548
5	เป็ดเทศ	5,589	567
6	เป็ดไข่	32,567	202
7	ไก่พื้นเมือง	177,036	1,253
8	ไก่เนื้อ	210,520	4,589
9	ไก่ไข่	123,175	215

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอครบุรี (2554)

3) ด้านการประมง จากข้อมูลสำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่าอำเภอครบุรีมีการทำประมงน้ำจืด มีสัตว์น้ำจืดที่จับได้รวมทั้งอำเภอจำนวน 907.71 ตันต่อปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 180 แสดงปริมาณการจับสัตว์น้ำในพื้นที่อำเภอครบุรี

ชนิดสัตว์ที่จับ	ปริมาณการจับ (ตันต่อปี)
ปลาดุก	61.00
ปลาตะเพียน	40.81
ปลานิล	23.90
ปลาทับทิม	726.00
รวม	907.71

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา (2553)

3.5.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

สถานประกอบการอุตสาหกรรมอำเภอครบุรีมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตดำเนินการและประกอบการในพื้นที่อำเภอครบุรีจำนวน 43 แห่ง ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะการประกอบการได้ดังนี้

ตารางที่ 181 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอครบุรี

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน
อุตสาหกรรมเกษตร	17
อุตสาหกรรมข้าว	5
อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	6
อุตสาหกรรมก๊าซและเชื้อเพลิง	3
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักรกล	6
อุตสาหกรรมก่อสร้าง	2
อุตสาหกรรมไม้	3
อุตสาหกรรมเหล็ก	1

3.5.8 ลักษณะทางพาณิชยกรรม

1) ด้านพาณิชยกรรม อำเภอครบุรีมีการประกอบการด้านพาณิชยกรรม ดังนี้

- ธนาคาร 1 แห่ง
- สหกรณ์ 4 แห่ง
- ร้านอาหาร 69 แห่ง
- สถานชานาบาล 1 แห่ง

- ร้านจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง	11 แห่ง
- อู่ซ่อมรถยนต์	75 แห่ง
- ร้านซ่อมรถมอเตอร์ไซค์ รถจักรยาน	21 แห่ง
- ร้านล้างอัดฉีดรถ	6 แห่ง
- ร้านจำหน่ายแก๊สหุงต้ม	2 แห่ง
- ร้านจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า	3 แห่ง
- ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า	2 แห่ง
- ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	11 แห่ง
- ร้านเสริมสวย ร้านตัดผม	87 แห่ง
- ร้านขายของชำทั่วไป	824 แห่ง
- ร้านเกม	2 แห่ง
- ตลาดสด	2 แห่ง
- สถานีบริการน้ำมัน / ก๊าซ	41 แห่ง

2) ด้านบริการ ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีโรงแรม รีสอร์ทบริการที่พักจำนวน 1 แห่ง

3) การท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว อำเภอครบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้

- หาดจอมทองอยู่ในบริเวณพื้นที่ท้ายเขื่อนลำมูลบน ใกล้กับเขาดอมทอง ตำบลจระเข้หิน มีความกว้างของหาดจากแนวริมน้ำขึ้นมาเฉลี่ย 80 เมตร ยาว 800 เมตร โดยทำการลงทรายหยาบตลอดแนวทั้งหมด ความหนาของทรายประมาณ 10 เมตร เป็นชายหาดที่เสมอเรียบตามแนวระดับน้ำ ทำให้มีบริเวณพื้นที่ชายหาดและบริเวณที่สามารถลงเล่นน้ำได้

- ปรำงค์ครบุรี ตั้งอยู่ในโรงเรียนบ้านครบุรีนครธรรมโฆสิตวิทยาคาร เป็นโบราณสถานสมัยขอมที่ใช้เป็นอโรคยาศาล ประกอบด้วยปรำงค์ประธานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุขยื่นด้านหน้า ด้านหน้าเชิงไปทางขวามือ มีอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เรียกว่าบรรณาลัย มีกำแพงแก้วล้อมรอบโดยมีซุ้มประตูอยู่ตรงทางเข้าด้านทิศตะวันออก นอกกำแพงที่มุมซ้ายด้านหน้ามีสระน้ำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1 สระ สิ่งก่อสร้างทั้งหมดเป็นศิลาแลง ยกเว้นเสาประดับประตูทับหลังเป็นหินทราย ชิ้นส่วนเหล่านี้คงเหลือเฉพาะส่วนที่ไม่มีลวดลาย ส่วนที่แกะสลักลวดลายไม่มีเหลือให้เห็นแล้ว

3.5.9 ลักษณะทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอจังหวัดรวมทั้งในหมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดิน สายครบุรี – เลิงสาง หมายเลข 419 ระยะทาง 25 กิโลเมตร
- ทางหลวงชนบท เป็นถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) สายบ้านอรพิมพ์ – บ้าน

พนาหนองหิน ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทเป็นถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) สายบ้านหนองสะแก-บ้านจระเข้หิน ระยะทางประมาณ 8.50 กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทเป็นถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) สายบ้านหนองโสน-บ้านจระเข้หิน ระยะทาง ประมาณ 6.50 กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบท สายบ้านใหม่-บ้านมาบกราดระยะทางประมาณ 19 กิโลเมตร

นอกจากนี้ยังมีเส้นทางเชื่อมต่อระหว่าง ตำบล และหมู่บ้าน ที่เป็นถนนลูกรังอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและเขตเทศบาล จำนวนประมาณ 19 เส้นทาง

2) การโทรคมนาคม การติดต่อสื่อสาร อำเภอครบุรีมีโทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน จำนวน 144 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 2 แห่ง มีหอกระจายข่าว กระจายอยู่ทุกหมู่บ้านในพื้นที่ แต่ประชากรในพื้นที่ขณะนี้ใช้โทรศัพท์มือถือในการสื่อสารเป็นหลัก เนื่องจากในพื้นที่มีสัญญาณโทรศัพท์มือถือครอบคลุมเกือบทั้งพื้นที่

3) ประปา พื้นที่อำเภอครบุรีมีการประปาในพื้นที่ ดังนี้ ประปาดำบล และประปาหมู่บ้านจำนวน 149 แห่ง และมีหมู่บ้านที่ยังไม่มีประปา จำนวน 3 แห่ง

4) แหล่งน้ำ ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในระดับครัวเรือนและระดับชุมชนดังนี้

ตารางที่ 182 แสดงจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่อำเภอครบุรี ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
บ่อส่วนตัว	296	282	296	282	111	111
บ่อสาธารณะ	222	148	225	151	231	110

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอครบุรี (2554)

5) ไฟฟ้า อำเภอครบุรีมีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 2 แห่ง มีไฟฟ้าใช้จำนวน 154 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้จำนวน 1 หมู่บ้าน

3.5.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน พื้นที่อำเภอครบุรีมีลักษณะเป็น ดินร่วน ดินดอน ดินชั้น ซึ่งเป็นดินชุดโพนพิสัย ดินเนินเขา กลุ่มดินภูเขา กลุ่มดินภูเขาสูง และกลุ่มดินอื่น ๆ ตามลักษณะของพื้นที่ สามารถแบ่งลักษณะดินออกเป็น 6 ชุด คือ

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลืองปะปนเกิดจากพวกตะกอนลำน้ำพบบริเวณที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักน้ำระดับต่ำ

น้ำแข็งลึก 30 เซนติเมตร นานประมาณ 4 เดือน เป็นดินลึกมีการระบายน้ำได้ไม่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบนมีค่า pH 6.0-7.0 ส่วนดินชั้นล่างมีค่า pH ประมาณ 5.5-6.5 ได้แก่ชุดดินเขาย้อยชลบุรี และโคกสำโรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนาเป็นส่วนใหญ่ บางแห่งใช้ปลูกอ้อยหรือปลูกพืชฤดูแล้ง

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนสีน้ำตาล น้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว ปนทรายหรือร่วนเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อน สีเทาอ่อน สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีแดงปนเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำพบตามพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ บริเวณลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึก 30-50 เซนติเมตร นาน 2-4 เดือน เป็นดินลึกมาก ดินมีการระบายน้ำไม่ค่อยดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบัน บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือ ไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแข็งของน้ำในฤดูฝน

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของเนื้อหินหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา โดยส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณร้อยละ 2-20 และบางส่วนมีความลาดชันประมาณร้อยละ 20-35 เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

- เนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ลึก 50 เซนติเมตร ดินชั้นต่อไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วน เป็นสีน้ำตาลเข้ม เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุ น้ำพามาจากบริเวณที่สูงทับถมอยู่บนชั้นดินที่สลายตัวผุพังของหินพื้น หรือเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดต่างชนิด ต่างยุค พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนลาดบนลานตะพักลำน้ำระดับกลาง มีความชันประมาณร้อยละ 2-12 เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 3 เมตรในฤดูแล้ง เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย บางแห่งเป็นป่าเต็งรัง

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย สีพื้นเป็นสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลือง ปนน้ำตาลอ่อน และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก การระบายน้ำไม่ค่อยดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ เหมาะสมในการปลูกพืช เหมาะที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำขังแฉะในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักได้ ทั้งก่อนและหลังการปลูกข้าว

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรัง หรือเป็นเศษหินทราย ดินมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ใต้ลงไปเป็นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดงในชั้นถัดไป พบบริเวณพื้นที่ดินดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นความลาดชันประมาณร้อยละ 3-20 และเป็นดินตื้นถึงตื้น

มาก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 2 เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืช พืชไร่ พืชสวน การอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง ระบายน้ำได้ไม่ดี ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติต่ำ

2) ทรัพยากรน้ำ อำเภอบึงสามพันมีทรัพยากรแหล่งน้ำที่สำคัญ จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

- เขื่อนลำนวลบน อยู่ในพื้นที่ตำบลจระเข้หินกักเก็บน้ำได้ 141 ล้านลูกบาศก์เมตร
- เขื่อนลำแะ อยู่ในพื้นที่ตำบลโคกกระชายกักเก็บน้ำได้ 275 ล้านลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยเพ็ชร์ อยู่ในพื้นที่ตำบลลำเพ็ชร์ (อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก)
- อ่างเก็บน้ำห้วยทับคร้ว อยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านใหม่ (อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก)
- คลองลำนวลบน อยู่ในพื้นที่ตำบลจระเข้หิน เริ่มต้นจากบ้านมุลบนและไหลไปจนถึงบ้านโคกสะอาด ตำบลอรพิมพ์
- คลองลำแะ อยู่ในพื้นที่ ตำบลโคกกระชายเริ่มต้นจากบ้านมาบกราด ไหลไปรวมกับลำนวลบนที่บ้านหนองโสมง ตำบลอรพิมพ์
- คลองลำเพ็ชร์ อยู่ในพื้นที่ ตำบลลำเพ็ชร์ เริ่มต้นจากบ้านลำเพ็ชร์ไหลไปรวมกับลำน้ำที่บ้านบ่อลิง อำเภอเสิงสาง

3) ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอบึงสามพัน มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ 2 แห่ง ดังนี้ อุทยานแห่งชาติทับลาน ป่าสงวนแห่งชาติป่าครบุรี และป่าดงอีจานใหญ่ มีเขตพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 1,400.82 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 78.52 ของพื้นที่

3.5.11 ด้านการเมือง

ในพื้นที่อำเภอบึงสามพันมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีพรรคการเมืองและกลุ่มต่าง ๆ ทางการเมืองที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ ดังนี้

- ระดับชาติ พรรคการเมืองที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่อำเภอบึงสามพัน มีจำนวน 1 พรรคการเมือง คือ พรรคเพื่อไทย สาขาพรรคการเมืองในพื้นที่อำเภอบึงสามพันมีจำนวน 1 สาขา คือ พรรคประชาธิปัตย์ อยู่ที่ 427 หมู่ 1 ตำบลจระเข้หิน อำเภอบึงสามพัน ประธานสาขาพรรค นางกาญจนา สังคะรักษ์
- ระดับท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบึงสามพันมีการขับเคลื่อนทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจำนวน 1 กลุ่ม ที่ทำงานการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นและเชื่อมโยงกับการเมืองระดับประเทศ การเมืองท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบึงสามพันมีการแข่งขันกันสูงในกระบวนการเลือกตั้ง
- การเมืองภาคประชาชน ในพื้นที่อำเภอบึงสามพันมีกลุ่มประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเมืองและรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มการเมืองภาคประชาชนในพื้นที่และทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายภาคีภายนอก

3.5.12 ด้านการจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตพื้นที่อำเภอครบุรี จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีหน่วยงานราชการส่วนกลาง ตั้งอยู่ในพื้นที่ คือ โรงพยาบาลอำเภอครบุรี และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สถานีตำรวจภูธร สถานีตำรวจทางหลวง สำนักงานที่ดิน สำนักงานสรรพากร สำนักงานป่าไม้ สำนักงานสถิติ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานศึกษาธิการ สำนักงานประถมศึกษา สำนักงานจัดหางาน สถานีตำรวจท่องเที่ยว และสำนักงานพัฒนาการอำเภอ

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีจำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค และที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอครบุรีมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในพื้นที่อำเภอครบุรี มีศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในพื้นที่

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล มีสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอครบุรี และมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแซะ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบตะโกเอน องค์การบริหารส่วนตำบลเฉลียง องค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย องค์การบริหารส่วนตำบลครบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้หิน องค์การบริหารส่วนตำบลลำเพี้ยก องค์การบริหารส่วนตำบลสระวานพระยา และองค์การบริหารส่วนตำบลตะแบกบาน

ค. เทศบาล ในพื้นที่อำเภอครบุรีมีเทศบาลตำบล จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลแซะ เทศบาลตำบลจระเข้หิน เทศบาลตำบลไทรโยง-ไชยวาล เทศบาลตำบลครบุรีใต้ และเทศบาลตำบลอรพิมพ์

5) การปกครองท้องที่ อำเภอครบุรีได้มีการแบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 เป็น 12 ตำบล 135 หมู่บ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 183 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอครบุรี

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ตำบลชะ	11	บ้านดอนกรูด บ้านหนองรัง บ้านชะ (ม.3) บ้านชะ (ม.4) บ้านชาคิม บ้านโนนมะขามป้อม บ้านพนาหนองเหิน บ้านถนนกลาง บ้านหนองมะค่า บ้านดอนสว่างาม และบ้านโนนทอง
ตำบลบ้านใหม่	14	บ้านหัวบึง บ้านอังกอน บ้านห้วยทราย บ้านใหม่ บ้านห้วยทราย บ้านนุดาโฮ บ้านโนนกลาง บ้านหนองสะแก บ้านใหม่ บ้านดอนสันติ บ้านชัยสะเดา บ้านหินลับ บ้านทรัพย์อุดม และบ้านชัยห้วยคา
ตำบลเจดียง	12	บ้านเจดียงใหญ่ บ้านเจดียงโคก บ้านหนองหว้า บ้านเจดียงโคก บ้านโคกแขวน บ้านเจดียงทุ่ง บ้านดอนตะเกียด บ้านโคกกรวด บ้านคลองสำราญ บ้านเจดียงบรรพต บ้านเจดียงพัฒนา และบ้านโคกเจริญ
ตำบลโคกกระชาย	24	บ้านโคกกระชาย บ้านโนนกลุ่ม บ้านโนนระเวียง บ้านมะค่า บ้านมาบกรด บ้านตะกุดใหญ่ บ้านโคกใบบัว บ้านหนองโบสถ์ บ้านหนองสาระเสร็จ บ้านทุ่งตะเคียน บ้านชัยเจริญ บ้านเนินเสมา บ้านโนนกลุ่ม บ้านมาบกรด บ้านใหม่ชัยมงคล บ้านหนองโบสถ์ บ้านมาบกรด บ้านหนองสาระเสร็จ บ้านโคกกระชาย บ้านหนองโบสถ์ บ้านโคกใบบัว บ้านมาบกรดพัฒนา บ้านมาบกรด และบ้านใหม่หนองกระโดน
ตำบลครบุรี	13	บ้านไทรโยง บ้านไชยवाल บ้านดอนแสนสุข บ้านโกรกสำโรง บ้านหนองต้อ บ้านสะแกกรัง บ้านหนองใหญ่ บ้านใหญ่ บ้านดอนใหม่ บ้านดอนกระชาย บ้านหนองใหญ่พัฒนา บ้านหนองปรือ และบ้านใหญ่ริมคลอง
ตำบลจระเข้หิน	13	บ้านจระเข้หิน (ม.1) บ้านจระเข้หิน (ม.2) บ้านจระเข้หิน (ม.3) บ้านไผ่ (ม.4) บ้านตลิ่งชัน บ้านไผ่ (ม.6) บ้านมูลบน บ้านจระเข้หิน (ม.8) บ้านตลิ่งชัน(ม.9) บ้านตลิ่งชัน (ม.10) บ้านตลิ่งชัน (ม.11) บ้านใหม่มูลบน และบ้านสระหลวง
ตำบลอรพิมพ์	8	บ้านอรพิมพ์ บ้านนาราก บ้านนาราก บ้านหนองเลื้อยบอง บ้านหนองโสมง บ้านโลกสะอาด บ้านดอนสำโรง และบ้านใหม่หนองเลื้อยบอง
ตำบลมาบตะโกเอน	10	บ้านบุมะค่า บ้านมาบตะโกเอน บ้านโลกสะอาด บ้านบุยายแลบ บ้านหนองสองห้อง บ้านประดู่งาม บ้านคงดินแดง บ้านบุมะค่า(ใหม่) บ้านเกษตรสมบูรณ์ และบ้านใหม่หนองมน

ตารางที่ 183 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอครบุรี (ต่อ)

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ตำบลลำเพ็ยก	12	บ้านลำเพ็ยก บ้านชัยระวิง บ้านหนองแคทราย บ้านหนองไทร บ้านป่ายออุบล บ้านไร่แหลมทอง บ้านโป่งสนวน บ้านหนองแคทราย บ้านใหม่ชัยระวิง บ้านไทรงาม บ้านใหม่ลำเพ็ยก และบ้านไร่แหลมทองพัฒนา
ตำบลสระวาน พระยา	10	บ้านหนองเมา บ้านแสนสุข บ้านสระวานพระยา บ้านหนองหินคาด บ้าน หนองหิน โคน บ้านราษฎร์สุขสันต์ บ้านโนนหอม บ้านบุหว่า บ้านหนองหัวไหล่งาม และบ้านวานพระยาสามัคคี
ตำบลตะแบก บาน	9	บ้านหนองโค บ้านหนองจาน บ้านหนองผักไร่ บ้านหนองจาน บ้านหนองบัว บ้านหนองตะแบก บ้านเทพนิมิตร บ้านใหม่หนองบัว และบ้านเทพนิมิตร
ตำบลครบุรีใต้	16	บ้านบุรีเหริน บ้านชัยใจดีโกรกโหม่ง บ้านชัยสุด บ้านชัยก้านเหลือง บ้าน คลองบง บ้านคุ้ม บ้านดอนพระอู่ บ้านหนองโสน บ้านสระผักโพด บ้าน คลองยาง บ้านชัยก้านเหลือง บ้านหนองรังกา บ้านครบุรี บ้านหนองหัว บ้านมาบพิมานพัฒนา และบ้านป่ามะพร้าว

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครงสร้างบริหารประเทศไทย อำเภอครบุรี (2554)

3.5.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอครบุรี

จากการจัดการประชุมเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนรวมทั้งสิ้น 60 คน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มต่างๆ จำนวน 10 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 คน กำนันจำนวน 2 คน ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 5 คน พระภิกษุสงฆ์จำนวน 1 รูป หน่วยราชการจำนวน 5 คน กรรมการสภาองค์กรชุมชนจำนวน 4 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวน 3 คน ประชาชนชายบ้านจำนวน 6 คน ชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน คนพิการจำนวน 1 คน เยาวชนจำนวน 2 คน กองทุนสวัสดิการจำนวน 6 คน ผู้นำอาสาพัฒนา ชุมชนและอาสาพัฒนาชุมชนจำนวน 3 คน ตำรวจจำนวน 2 คน สื่อสถานีวิทยุจำนวน 1 คน ข้าราชการบำนาญจำนวน 1 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นปัญหาและมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอครบุรีสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 184 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอศรีนครินทร์

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในพื้นที่มีสาธารณูปโภคค่อนข้างดี ได้แก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ และไฟฟ้าทั่วถึงครบทุกครัวเรือน - มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และมีถนนหนทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ - มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ เขื่อนมูลบน เขื่อนลำแชะ ลำห้วยต่าง ๆ อ่างเก็บน้ำ ซึ่งเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม - มีทรัพยากรป่าไม้ที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถนนหนทาง บางสายมีการชำรุดเป็นประจำ ไม่สะดวกและอยู่นอกเหนือความสามารถของ อบต. และเทศบาล - ไม่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการไฟฟ้าเพื่อการเกษตร และระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม - คุณภาพดินเริ่มเสื่อมคุณภาพลงเนื่องจากการทำพืชเชิงเดี่ยวจำนวนมาก
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนอำเภอศรีนครินทร์ ส่วนมากมีความรักใคร่สามัคคีกันดี มีระบบเครือญาติที่เข้มแข็ง - ประชากรโดยส่วนใหญ่ของอำเภอศรีนครินทร์อ่านเขียนภาษาไทยได้ - มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่เข้มแข็งและหลากหลาย เช่น กลุ่มอาชีพ 15 กลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 55 กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 30 กลุ่ม กองทุนหมู่บ้าน 153 กองทุน และสภาองค์กรชุมชนตำบล - มีที่สถาน ที่ที่เป็น โรงเรียน ทั้ง ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กระจายให้บริการอย่างทั่วถึง - มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย ทั้งด้านการดูแลสุขภาพ การจักสาน การทอผ้าและอื่น ๆ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เยาวชนชอบรวมกลุ่มดื่มสุรา เที่ยวเตร่ ขับขี่รถเสียงดังและทะเลาะวิวาทกัน - มีแหล่งมั่วสุมในชุมชนจำนวนมากและอาจนำไปสู่ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ - ปัญหาครอบครัวแตกแยกที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง - ผู้สูงอายุจำนวนมากไม่มีคนดูแลเนื่องจากลูกหลานออกไปทำงานต่างถิ่น - ประชาชนในพื้นที่ยังมีปัญหาด้านสุขภาพ และไม่สามารถดูแลสุขภาพของตนเองในเบื้องต้นได้ - ประชาชนให้ความสำคัญกับเรื่องของความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นน้อยลง เช่น ภูมิปัญญาด้านการดูแลสุขภาพ ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหารและอื่น ๆ - ประชาชนในพื้นที่ที่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำรวมทั้งเยาวชนในปัจจุบันให้ความสำคัญทางการศึกษาน้อยลง

ตารางที่ 184 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอครบุรี (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นแหล่งผลิตมันสำปะหลัง และอ้อย ที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา - คนอำเภอครบุรี มีการทำการเกษตรได้ตลอดปี ทั้งทำไร่ ทำนา ปลูกผักสวนครัว ประมง และเลี้ยงสัตว์ - มีโรงงานอุตสาหกรรมแป้งมันสำปะหลัง โรงงานน้ำตาล และปัจจุบันกำลังก่อสร้างโรงงานเอทานอล ทำให้มีการจ้างงานในชุมชนและรับซื้อผลผลิตจากในชุมชนมากขึ้น - มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สามารถพัฒนาได้ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนบางส่วนขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินไม่เพียงพอ หรือไม่มีเอกสารสิทธิ์ - ค่าจ้างแรงงานในพื้นที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้มีการอพยพแรงงานออกนอกพื้นที่ - แรงงานภาคเกษตรมีจำนวนน้อยลง ทำให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตร - ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นทุกปี - ประชาชนขาดความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่จะนำมาปรับใช้ในการทำการเกษตรอย่างเหมาะสม - แหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่มีน้อยทำให้เกิดการผูกขาดราคาสินค้าเกษตร
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีสถิติการใช้สิทธิเลือกตั้งค่อนข้างสูงประมาณ ร้อยละ 75 – 80 ของการเลือกตั้งทุกระดับ - ประชาชนมีการรวมกลุ่มและร่วมกิจกรรมทางการเมืองภาคประชาชน เช่น สภากงักกรชุมชน เข้าร่วมกับพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) และการเข้าร่วมกับแนวร่วมประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (นปช.) - ประชาชนมีการชุมนุมเรียกร้องแก้ไขปัญหาราคาของมันสำปะหลัง และปัญหาที่ดินทำกิน - อำเภอครบุรีเคยมีตัวแทนเป็นนักการเมืองที่มีตำแหน่งสำคัญและมีชื่อเสียง เช่น นายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทำให้ประชาชนสนใจและมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักการเมืองขาดจริยธรรม คุณธรรม มีการคอร์รัปชันในทุกระดับ - ประชาชนเกิดความแตกแยกหลังจากมีการเลือกตั้ง - การดูแลและการพัฒนาท้องถิ่นของนักการเมืองทุกระดับ ยังไม่ครอบคลุมความต้องการของชาวบ้าน และยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่ได้ - การตรวจสอบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หลังการเลือกตั้งยังมีน้อย - ท้องถิ่นเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและงบประมาณเป็นหลัก ทำให้มีการพัฒนาคนน้อยลง

ตารางที่ 184 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอครบุรี (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำเภอครบุรีมีประชาชนส่วนใหญ่ เป็นคนท้องถิ่นโคราชดั้งเดิม พูดจากภาษาถิ่นโคราช มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นชุมชนพื้นเมือง หรือพื้นที่อื่น ๆ ทำให้มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน และมีการประกอบกิจกรรมประเพณีร่วมกันตลอดปี - ประชาชนอำเภอครบุรี มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาจำนวนมาก 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการรวบรวมภูมิปัญญาที่ชัดเจน และยกย่องเชิดชู รวมถึงการสืบทอด ถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนในชุมชนและเยาวชน - เยาวชนให้ความสนใจกับวัฒนธรรมใหม่ ๆ มากกว่าวัฒนธรรมท้องถิ่น

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอครบุรีสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 185 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอครบุรี

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปราบปรามและปกป้องพื้นที่ป่าอย่างเคร่งครัดและเอาจริงของรัฐบาล - รัฐให้งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ เช่น ถนน แหล่งน้ำ ระบบชลประทานและอื่น ๆ 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม และภัยธรรมชาติอื่น ๆ - ระบบชลประทานในพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เนื่องจากรัฐบาลมีงบประมาณจำกัด
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์กรความรู้เกี่ยวกับการลดต้นทุนการเกษตร และการผลิต การประกอบอาชีพต่าง ๆ มีมากขึ้น หาข้อมูลได้หลากหลายช่องทาง - เครื่องมือเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่มีความรวดเร็วและทันสมัยเป็นโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ - นโยบายการศึกษาฟรี และนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็น โอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงการบริการของรัฐได้มากขึ้น 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อจากทีวี หนังสือพิมพ์และสื่อโฆษณาต่าง ๆ มีผลกระทบต่อคนในชุมชนและมีแนวโน้มไปในทางบริโภคนิยม - สื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของคนในพื้นที่ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน

ตารางที่ 185 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอครบุรี (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ /อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีนโยบายการประกันราคาพืชผลทางการเกษตรของรัฐบาล ทำให้มีเงินชดเชยภาคการเกษตรเมื่อได้รับความเสียหาย - มีแหล่งเงินทุนจากภายนอกที่ประชาชนเข้าถึงได้มากขึ้นและมีโรงงานต่าง ๆ ในพื้นที่รองรับการจ้างงานอยู่เสมอ - การเปิดการค้าเสรีทำให้เกิดการแข่งขันในการตลาดมากขึ้นทำให้เกษตรกรต้องปรับตัว - โครงการประชานิยมตามนโยบายของรัฐหลายเรื่องช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนได้ เช่น การรับจำนำข้าว กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ /อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ราคาพืชผลการเกษตรไม่แน่นอนหรือค่อนข้างต่ำและเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ - การระบาดของเพลี้ยแป้ง ภัยแล้ง น้ำท่วมทำให้พืชผลการเกษตรเสียหาย - ราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สูงขึ้นโดยที่เกษตรกรไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาเอง - ค่าครองชีพโดยทั่วไปของประชากรในประเทศที่สูงขึ้น - ขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอ
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก การรวมกลุ่มทางการเมืองมีมากขึ้น ง่ายขึ้น - รัฐมีระเบียบกฎหมายให้ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูล การตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองทำได้ง่ายขึ้น - มีงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการเมืองภาคพลเมือง 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยทำให้นโยบายที่กำลังดำเนินการอยู่ขาดการส่งเสริมและดำเนินการต่อ - กระบวนการเลือกตั้งที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้เป็นผู้ควบคุมเอง และกำหนดกติกาเองทำให้เกิดความขัดแย้งสูง - มีการแทรกแซงของนักการเมืองระดับชาติกับการเมืองระดับท้องถิ่น - ปัญหาคอร์รัปชันระดับประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานพัฒนาระดับท้องถิ่น
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่เป็นโอกาสให้ประชาชนได้เผยแพร่วัฒนธรรม ความเชื่อของตนเอง - สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ตที่เป็นพื้นที่ให้มีการสื่อสารเรื่องราวของท้องถิ่นได้ตลอดเวลา 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และประเทศอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้ประชาชนปรับตัวไม่ทัน

3.5.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอครบบุรี ที่ประชุมได้มีการนำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ราษฎร์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นการพัฒนาสังคม โดยการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของคน มีการเสนอประเด็นข้อเสนอว่าให้มีการณรงค์ให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งและอบอุ่น การณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด การณรงค์ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของเยาวชน และการให้การศึกษาและการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างทั่วถึง

ประเด็นที่ 2 ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการให้ความรู้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการลดการใช้สารเคมี การประกันราคาพืชผลการเกษตรจากภาครัฐ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มอาชีพ ช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรของอำเภอ หรือหาช่องทางการตลาดที่มากขึ้น

ประเด็นที่ 3 ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การช่วยกันปลูกต้นไม้ การให้ชาวบ้านร่วมมือหรือมีส่วนร่วมร่วมกับภาครัฐในการจัดการปัญหาที่ดิน ป่าไม้ การพัฒนารูปแบบการผลิตเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการอนุรักษ์ฯ การบังคับใช้กฎหมายกับปัญหาป่าไม้ ที่ดินอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

ประเด็นที่ 4 ประเด็นการพัฒนาสุขภาพ โดยการรณรงค์การลดใช้สารเคมีในการผลิตพืชผลการเกษตร การรณรงค์ให้ประชาชนรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ อาหารปลอดภัย การรณรงค์ให้ปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง การรณรงค์ให้ประชาชนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริการและการรักษาโรคของสถานพยาบาลต่าง ๆ

ประเด็นที่ 5 ประเด็นการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี โดยการฟื้นฟูวัฒนธรรมที่ดีของชุมชน ให้มีการสืบสานต่อเนื่องและให้เยาวชนมีส่วนร่วม การสนับสนุนกิจกรรมประเพณีของภาครัฐ และท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ประเด็นที่ 6 ประเด็นการพัฒนาการเมือง การปกครอง โดยสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมทางการเมือง การไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงแก่ประชาชน ยกย่องนักการเมืองดี ลงโทษนักการเมืองไม่ดี จัดตั้งองค์กรภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาและการตรวจสอบ ให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของภาคประชาชนให้เกิดกระแสความรู้ ความเข้าใจ และการตื่นตัวทางการเมือง มีการเชิญผู้เป็นแบบอย่างที่ดี / การทำความดีของคนในชุมชน ประชาชนควรต้องเรียนรู้ให้เข้าใจถึงสิทธิของตนเอง และเรียนรู้การตรวจสอบการทำงานของตัวแทนนักการเมืองทุกระดับ เรียกร้องให้มีการพัฒนาคุณธรรมและบทบาทที่ถูกต้องของนักการเมือง